

LITERATURA EXPRES 08

relats breus del bus exprés

PRIMER
PREMI

Destins

Sergi Bulbena Moreu

Vaig néixer un calorós mes d'agost en una impremta de Sant Julià i ja de molt jove em van portar a la parada del Bus Exprés on m'esperava el conductor.

La nostra vida és molt curta i carregada d'alegries i d'injustícies, tot depèn de les mans on vas a parar. Els que tenen una vida més llarga són els cap-i-cua, si el viatger se n'adona els col·lecciona i els intercanvia, encara que aquest no és el meu cas. Jo em dic 0842467 i sí, sóc un bitllet del Bus Exprés!

L'estadística diu que la nostra mitjana de vida és de 30'24" segons i gairebé sempre acabem arrossegats per terra.

Això de dir-me bitllet de bus no sé si és del tot correcta, a la impremta ens anomenaven bitllets de *clipol*, encara que no sé pas perquè però m'agrada més, ho trobo més personal, com més d'aquí. Als bitllets de bus ens passa de tot, a vegades ens embruten, altres ens estripen. Hi ha situacions que les veus a venir; el viatger que menja xiclet i al moment de desfer-se'n l'embolica amb el primer que troba, el viatger que entra amb un gelat, aquell viatger que es furga el nas amb el dit i ja podeu imaginar on aniran a parar les sobres. Però una de les situacions més còmiques és quan entra el revisor al bus i l'usuari, a corre-cuita, ens arreplega de terra i amb un

tracte acurat i no sense por de fer-nos mal, ens desplega i amb vergonya d'haver-me maltractat, m'entrega al revisor. Són moments en què et sens ben tractat!

De fet, la meva història s'inicia quan a finals del mes de setembre un viatger em va canviar per un euro i quaranta cèntims. La primera sensació va ser molt bona, per la manera d'agafar-me suau i decidida vaig notar que era una persona sensible, vàrem caminar fins a la meitat del bus on es va seure i traient un llibre, l'obre i comença a llegir, mentrestant jo escoltava els viatgers d'aquell bus, els del davant pronunciaven paraules molt estranyes com ara: falta, penalti, fora de joc... no les entenia, però amb la intensitat amb què les pronunciaven devien ser molt importants, de vida o mort!

Al seient del costat parlaven d'un tal tevetrés que feia de caçador de bolets i explicava aventurètes.

De sobte, el bus es va aturar, les portes es van obrir de bat a bat i a corre-cuita, el viatger que em tenia a les seves mans em va posar entremig dels fulls i tancà el llibre. La foscor es va fer total.

Tinc por! Angoixa! Què està passant?

De patac ho vaig comprendre; la meva vida havia canviat. M'he convertit en un punt de llibre !

- Quina classe de llibre ets? -vaig cridar en la foscor.

Una veu contesta:

- Poesia

- Poesia? Poesia? Què és això? -vaig cridar, i la veu em va dir:

- Escolta!

Aquella veu va començar a llegir paraules i sons harmònics que em van transportar a un món desconegut.

Aquells sons, aquella olor a tinta refinada, aquell paper gruixut que embolcallava el meu cos, tot plegat, em portava a un estat de benestar i felicitat mai abans experimentat, estava entre cotó fluix. Al primer cop d'ull vaig veure que estàvem fets l'un per l'altre, m'he enamorat? -pensava jo mentre ell continuava recitant versos d'amor.

L'endemà, al Bus Exprés de les vuit i mitja, tornava a obrir el llibre i un bufec d'aire omplia el meu cos, al cap d'una estona es tornava a tancar, convertint-se en una llarga abraçada d'amor.

El cas de l'Ulises

Bruno Bartolomé

Paul Williams s'estava servint un whisky en el seu got preferit quan va rebre l'avís de la central. S'havia de presentar al més aviat possible a l'agència per rebre les instruccions d'una nova missió.

Aquesta maleïda feina no té horari ni calendari, qual-sevol dia plego, va pensar mentre s'empassava l'abric de titani. Un cop al carrer va consultar els possibles itineraris en el seu MC. El nivell de contaminació a l'oest de Londres era baix per l'època i no hi havia perills aparents. Es va posar les ulleres pels raigs ultravioletes encara que les radiacions no superaven el límit permès.

Com que el transport privat havia estat suspès després de la 4a guerra del golf (2082-2084) ha d'anar caminant fins al quarter general.

Un cop passats els controls d'identificació i de ser descontaminat, el Paul seu a la seva taula i es posa el casc. Les instruccions són les següents.

"Has d'establir contacte amb el nostre agent Ulises per rebre informació essencial. Busca un lloc discret i neutral. Tens 72 hores."

El Paul consulta l'ordinador central per escollir un punt de reunió. La màquina li ofereix el Principat Independent d'Andorra, petit territori que es va mantenir

neutral durant la tercera guerra mundial i actualment port franc internacional amb molts intercanvis comercials. Una bona tapadora on passar desapercebut.

L'endemà a la tarda, després de passar més de deu controls d'identitat, arriba al Principat Independent d'Andorra, aliat de la confederació de l'Oest. En concret arriba a Sant Julià de Lòria i s'instal·la a l'hotel Beijing Town, de la plaça Toni Carreira, just a l'entrada del poble.

Sobre el terreny, el país no sembla tan tranquil com li diuen els seus informes. Es nota una certa crispació i pel carrer es poden veure diverses unitats militars i paramilitars. Un cop a la seva habitació, estudia en el seu ordinador les diferents possibilitats per establir contacte amb l'Ulises. Ja han passat 22 hores i el temps comença a córrer en contra seva. El seu MC es posa a emetre un brunzit, ha rebut un missatge criptat *“puja demà línia taronja de les 7 en punt sortida Chinatown. Em reuniré amb tu durant el trajecte. Ulises”*.

Des de la finestra del Beijing Town passen els camions i udolen les sirenes. Fins i tot li sembla sentir trets llunyans.

A les 6 del matí, tot està en ordre, el poble ha quedat en un estat de semi somnolència. Agafa dues targetes i la seva pistola de gas, l'última adquisició de l'agència, una arma indetectable, lleugera i molt fiable. Té ganes d'enllestir la missió al més aviat possible, no sent bones vibracions.

L'aire del carrer és fresc però fa olor de sofre. Camina per la vorera i creua la carretera general fins a un petit mirador on pot veure, uns metres més a baix, el llit sec del que devia ser un riu fa molts anys. Ara no es veu més que pedres, pols i ferralla. La muntanya del davant apareix recta i negra. Sobre un roc llunyà, s'alça un arbre, potser és una alzina, fa temps que el Paul no veia arbres en la natura.

Continua el passeig amunt per arribar fins a la famosa línia taronja. Durant la nit li han enviat des de Londres la informació necessària per continuar la missió. La línia taronja en qüestió era el nom que rebia una part del transport públic d'aquest país que li havia estat donat pel color dels seus vehicles. Ara, per desgràcia, els autobusos eren d'un color indeterminat, vells i gastats però ideals per no cridar l'atenció. Algun d'aquests tenen gairebé vuitanta anys. En el Principat Independent també havien prohibit els vehicles particulars.

En la parada de Chinatown hi ha dues dones i un home gran. El Paul els escruta uns instants amb la mirada per detectar una espurna, un detall que li indiqui que es troba davant de l'Ulises; aquests contactes són sempre molt difícils de fer. Cal ser molt discret però suficientment hàbil per captar l'atenció de l'altre. L'Ulises no és cap d'aquests.

El dia comença a clarejar encara que no es podrà veure el sol a causa dels núvols, de la boira i de la contaminació.

Curiosament, a les set en punt del matí, un aparell desbaratat i sorollós enfila el carrer des de la corba. En arribar a la parada, el bus fa un soroll com si es desinflés. Sembla estrany que un vehicle així encara pugui circular. Vist de prop es pot veure algun tros de la carrosseria que conserva el color taronja original. Tots tres pugen a l'autobús. Per al Paul és un autèntic impacte. Aquell autobus li recorda el transport que agafava per anar a l'escola quan era petit. Sent un punt de nostàlgia que intenta d'esborrar amb pensaments pràctics. El soroll de la porta en tancar-se li recorda que està en una missió i que no pot badar ni un segon si vol trobar l'Ulises. El bus enfila l'avinguda Coca-Cola i s'atura davant de l'únic restaurant no-xinès del poble. Es diu Cadí. Ningú puja. El conductor arrenca amb una suau sotragada mentre el Paul comprova en la seva butxaca interior que la pistola està ben carregada.

A cap de les dues parades següents, ni puja ni baixa ningú. Arriben a una rotonda des d'on es pot veure l'antiga caserna de bombers transformada en quarter de l'exèrcit del Principat Independent. La llum dels focus de seguretat enlluerna l'autobús que enfila l'antiga carretera de l'Obac tot just quan comença a ploure.

El bus avança per l'antiga carretera de l'Obac, passen prop d'un institut escolar reconvertit en internat i reformatori. Com a la majoria de països, al Principat només es pot estudiar si estàs residint al centre escolar. D'aquesta manera els joves aprofiten més el temps i es guanya en control i seguretat.

A la parada següent puja un home jove, amb una gorra. Podria ser l'Ulises. El Paul el mira discretament, l'home li aguanta la mirada.

Passen davant del que sembla un estadi esportiu abandonat. Ja fa temps que les activitats físiques a l'aire lliure són impossibles de practicar a causa de la contaminació que no permet realitzar exercici físic intens. Aquest s'ha de fer en sales hiperbàriques amb oxigen.

L'home de la gorra s'aixeca i es dirigeix cap a la porta. El Paul no sap què fer, finalment el deixa marxar. L'home, un cop a fora el mira i li pica l'ull.

El bus arriba a un gran "descampat". Els tres passatgers baixen, després d'uns segons esperant, el Paul decideix fer el mateix. Està davant del Plaza Hong Kong Tower, un hotel de luxe amb milions de llumetes en la seva façana. La gent camina mirant el terra i en les pantalles de vídeo gegants es poden veure imatges de com era la Terra abans de l'hecatombe nuclear, platges de sorra blanca, muntanyes nevades, boscos interminables.

Una nena d'uns sis anys s'acosta al Paul. Sembla que està sola, se'l queda mirant i li diu alguna cosa. Com que no ho ha sentit bé, el Paul s'ajup fins a posar la seva cara a tocar de la nena. Aquesta vegada ho sent amb tota claredat:

- “L'Ulises no vindrà”

La bona educació

Iñaki Rubio Manzano

*“Als meus amics Jordi S. i Yolanda L.
Ells ja saben el perquè”*

Com molts andorrans de la seva generació, l’Agnès va néixer als quiròfans de la Seu. Així doncs, la seva arribada a aquesta vida en una clínica comarcal no va tenir res de particular tret que en donar-li la infermera la corresponent natjada, la nena no va plorar. Aquest primer acte de violència la va deixar indiferent i a l’instant tothom va almar-se, tement que la criatura no hagués nascut amb algun problema.

Contagiada per la tensió, ella mateixa es va espantar i, per si de cas, va deixar anar uns gemecs. En veure que la tranquil·litat tornava a la sala, va exagerar el seu lament i va plorar amb entusiasme. El que ningú no va poder imaginar és que el seu plor no era espontani sinó dissimulat. I això és el que ha fet tota la vida, dissimular.

Fins avui, a la parada del Bus Exprés.

De petita, la mestra la va sorprendre enraonant amb una companya i, en renyar-la, l’Agnès va contestar de mala manera. Penedida, va confessar-ho a la mare, una dona comprensiva i resignada que només va sentir-se capaç d’aconsellar-li que dissimulés, que fos ben educada.

Anys més tard, en plena adolescència, una altra noia li va dir el mateix:

anaven d'excursió i a l'autocar, l'amiga va explicar-li que més enrere hi havia un noi de Segon-B que li agradava. L'Agnès va girar-se però la companya alarmada li ho va retreure: "Tia, dissimula!"

Aquest tipus d'educació informal la va marcar més del que sembla i a la Universitat va lliurar un dels primers exàmens a mig fer, esperant un mal resultat. El més sorprenent és que, en publicar les notes, li havien posat un excel·lent. De seguida va rebre les felicitacions dels nous companys, admirats per la seva capacitat. En aquell moment va dissimular i després no va saber com aclarir-ho tot, malgrat estar segura que es tractava d'una confusió. Així doncs, es va quedar amb l'excel·lent i amb la fama de ser una estudiant molt prometedora i, durant tota la carrera, va haver de fer l'impossible per semblar més intel·ligent del que en realitat era.

En acabar els estudis va guanyar una plaça al Ministeri de Finances perquè va camuflar les seves mancances de llicenciada millor que cap dels altres candidats.

Es fa difícil pensar que va utilitzar les mateixes habilitats per al camuflatge a l'hora de casar-se amb el Josep. I per tenir dos fills. O per donar la imatge de dona ben educada, segura, progressista, ecologista i qualsevol altra cosa que estigui ben vista. Per això, quan van inaugurar el Bus Exprés s'hi va abonar i creia que quedava

molt bé dir que era partidària del transport públic per reduir la contaminació.

Tot va començar dos mesos enrere quan una gran nevada va sorprendre el país. Després d'unes temporades molt fluixes, va ser rebuda com l'or blanc i la gent va respondre amb optimisme als típics inconvenients que la neu deixa a la ciutat. L'Agnès, en previsió de les cues, va demanar a la seva sogra que s'encarregués dels nens i va sortir del despatx. Feia fred, i el vent empenyia la neu contra la cara provocant una sensació desagradable. En arribar a la parada la va reconfortar trobar una cara coneguda: l'Aleix, un home jove amb qui coincidia cada dia al bus.

Sempre havia imaginat que, com ella, devia ser funcionari i per primera vegada van buscar l'escalf de la conversa. Al principi només van ser unes frases estereotipades però inquietats per l'espera excessiva sota el temporal, van seguir xerrant fins a establir una estranya confiança. Un cop al bus, van seure plegats. Cada vegada hi havia més trànsit i a l'alçada de la Margineda el col·lapse era total. El bus avançava pel carril lliure. De pressa. Massa de pressa. L'Agnès es va fixar en la tímida atractiva de l'Aleix, els seus ulls inquietats i juganers, cert aire juvenil en el rostre malgrat passar dels trenta.

L'endemà van coincidir a la parada de Sant Julià. Van xerrar tot el recorregut. I a la tornada igual. I també al matí següent, i l'altre fins que van adoptar el nou costum. Els agradava veure's. Fins i tot, inconscientment,

procuraven trobar-se. Però dissimulaven, és clar. Els dimarts, a més, coincidien a l'hora d'esmorzar en una cafeteria propera als dos ministeris la qual cosa els feia molta gràcia tot i que no ho podien dir obertament. Però podien pensar-ho. Ella s'embadalia sovint amb ell, sobretot quan li semblava que era més atent i divertit que el seu propi marit. I a ell li passava una cosa semblant. No eren pensaments seriosos, només fantasies íntimes que poden il·lusionar un matí. Tot això no s'ho havien dit. Però hi ha coses que no cal dir, es noten. I tots dos percebien que hi havia bona sintonia entre ells. No pretenien res, només jugaven com si tornessin a ser dos adolescents que van amb l'autocar de l'escola, notar de nou aquell pessigolleig a l'estómac. I sobretot, sentir-se atractiva un altre cop, saber que l'Aleix no la perd de vista quan es troben camí de la parada.

Un dia l'Agnès va faltar a la feina i, amb aquesta absència inesperada, ell va adonar-se que necessitava veure-la cada matí, que li feia molta il·lusió despertar-se els dimarts i esperar amb un nerviosisme gairebé infantil l'hora d'esmorzar. Això és el que va intentar dir-li en retrobar-se. L'Agnès va sentir-se afalagada, però alhora inquieta per la imprudència de l'Aleix. Esperava que ningú l'hagués sentit. A Andorra tot se sap.

Per si de cas, ja fa uns dies que l'Agnès va a la feina amb una companya que puja de la Seu.

Però avui el Josep havia de dur el cotxe al mecànic i ha insistit que de tornada agafaria el Bus Exprés, ell també ho volia provar. L'ha trucat des de l'autobús quan estava a prop de Sant Julià. En aquell moment, protegida pel suau capvespre de finals de febrer, ella passejava amb els nens mentre comprava el sopar. Han fixat on es trobarien i en uns minuts, just abans que l'Agnès i la canalla arribessin a la parada, els ha avançat una silueta taronja que ha descarregat els passatgers al centre del poble. Aleshores l'Agnès s'ha quedat glaçada. De lluny ha vist el Josep i l'Aleix que baixaven plegats i caminaven l'un al costat de l'altre durant uns metres. Ella ha començat a suar, no podia retenir els nens, contents de veure al seu pare. Només tenia uns metres per reaccionar però per sort l'Aleix ha tombat pel seu camí habitual i els dos homes s'han acomiadat.

De seguida es reuneixen tots quatre i el Josep comença a parlar amb una falsa alegria: sorprès per un atzar aparent, diu que acaba de trobar-se amb un antic company d'escola. L'Aleix anava uns cursos per sota, el Josep ho recorda perfectament, era de Segon-B. "Quina gràcia, eh?" I l'Agnès fa que sí amb el cap mentre calcula de pressa què pot contestar. "Que petit és Andorra", li diu ell al final amb una mal camuflada ironia i ella respon que sí, que sí, mentre sospita que la coincidència no ha estat una casualitat.

Ho sap. Però dissimula.

